

at de mindre Bændløb havde en anden Bedligholdsmaade end de større Bændløb; men det kom i Grunden ikke an paa Bencærvnelsen „større Bændløb eller mindre Bændløb“; hvad det derimod kom an paa, og hvad der havde været Lovens virkelige Mening, var „de kontrolerede Bændløb og de ikke-kontrolerede Bændløb“, og da der, dengang Anordningen af 1846 udfom, kun gaves større, kontrolerede Bændløb og ikke-kontrolerede Bændløb, idet der nemlig ingen mindre Bændløb gaves, der vare kontrolerede, var det aldeles rimeligt, at denne Bestemmelse var sat der; men saasnart man kom til at sætte de mindre Bændløb under Kontrol, under Tilfyn, var det ganske i Overensstemmelse med Lovgivningens Aand, at Bedligholdelsesbyrden saa blev den samme for de mindre Bændløb, som den tidligere var for de større, idet begge Dele jo bleve kontrolerede. Denne Fortolkning skal jeg ikke bestemt modsigge, uagtet jeg naturligvis ikke gaar ind paa den. Men forudsat, at den er fuldstændig rigtig, finder jeg ikke, at den rammer Vædringsforslaget, thi der er som bekendt senere udfommet en Lov, nemlig Loven af 17de Januar 1859, der har optaget de mindre Bændløb som kontrolerede; uagtet der nu altsaa i Virkeligheden er mindre Bændløb, som ere kontrolerede og have været det i 20 Aar, har dog ingen Autoritet, hverken Bændsynsmænd, Kommunalbestyrelse eller Landvæsenstommisioner eller nogen anden gjort den Fortolkning gjældende, at nu, efterat de mindre Bændløb ere blevne kontrolerede, skulle de ikke længer som hidtil vedligeholdes af de Grundeiere, hvis Torde stode umiddelbart op til Bændløbene, men nu skulle de vedligeholdes af dem, der havde Nytte og Interesse af dem, paa samme Maade som de tidligere kontrolerede Bændløb. Dette er for mig det aldeles Afgjørende for, at den nævnte Fortolkning ikke kan holde Stik, i alt Fald ikke i Pragis, idet man, som jeg har nævnt, har gjort Prøve paa, at det ikke kom an paa, om de vedkommende Bændløb ere kontrolerede eller ikke kontrolerede, men om det er større eller mindre Bændløb. Da det imidlertid altid er en, navnlig for Lægmand, noget kilden Sag at forbyde sig i Lovfortolkninger, skal jeg tillade mig at anføre en Autoritet, som saavel den ærede Ordfører som det ærede Mindretal allermindst vil forfaste, og en Autoritet, som sandelig ikke er partisk for det Standpunkt, hvorpaa jeg staar, nemlig selve Kommisionen, der ved sit Udast har bragt den Bestemmelse frem, der igjen er optagen i Lovforslaget af den ærede Minister. Kommisionen siger i sine Motiver Side 61: „Udastet giver i begge de foran omhandlede Henseender samme Regel for Hovedvædringene som for de mindre offentlige Bændløb og indeholder forsaavidt en temmelig væsentlig Forandring af, hvad der nu gjælder for de sidstnævnte Bændløb. Loven af 1859 §§ 6—9, som aabnede Udgang til at henlægge ogsaa mindre Bændløb under

offentligt Tilfyn, forandrede nemlig ikke i nogen Henseende den alle mindre Bændløb omfattende Regel i Anordningen af 1846 § 36.“ Seg skal imidlertid ikke opholde mig længere ved denne Side af Sagen, idet jeg tror at have hævdet Rigtigheden saavel af det, jeg har fremsført angaaende Punkt 5, hvorum Tælen var igaar, som af Vædringsforslaget i principiel Henseende. Der er imidlertid en anden Indvending, der er gjort af den ærede Ordfører, navnlig i Betænkningen, nemlig at Billighed og Retfærdighed kræve, at Bedligholdelsen af disse mindre Bændløb paalægges dem, der have Nytte og Interesse af dem og derimod ikke de tilfældige Bredere, der maaske have meget mindre Nytte af Bændløbet, ja, maaske endog slet ingen. Tilfyneladende kan det ikke negtes, at dette Argument har noget Tiltalende ved sig, men jeg tror, at, naar man ser nærmere og dybere paa Sagen, vil dette Tiltalende for en stor Del forsvinde, thi det er altid en egen Sag med saadanne almindelige Billigheds Theorier, saa snart Tælen bliver om Ommer og Ring, der have været Gjenstand for hele Rækker af Kjøb og Salg, hvorved der tages mere eller mindre bevidst Hensyn til Tilstedeværelsen af visse Byrder eller visse Rettigheder. Det forekommer mig, at i saadanne Tilfælde maa man være meget varsom med at omdele Byrder og Rettigheder, thi Konsekvensen turde i saa Henseende føre meget vidt. Det forekommer mig ikke heller, at der kan være Tale om nogen Uretfærdighed, naar det paalægges Bredere, der bibeholde en Byrde, de altid have haft, og hvormed de have kjøbt deres Eiendom. Men det, hvorpaa der dog her maa lægges den største Vægt, og det, som jeg haaber vil bringe det høie Thing til at give dette meget vigtige Vædringsforslag sin Stemme, er det samme Moment, som har samlet et Flertal om selve Vædringsforslaget i Udvalget, et Flertal, der ganske vist endogsaa er større, end det tilfyneladende her er, idet Udvalgets høitærede Formands Sygdom vistnok er den eneste Forhindring for, at hans Navn ikke er opført mellem Forslagsstillerne. Det er de rent praktiske Grunde, thi den Fordeling, som Lovforslaget foreslaar af Bedligholdelsesbyrden mellem dem, der have Nytte og Interesse af Bændløbet gode Tilstand, vil blive ganske overordentlig befværet, og den vil blive meget befvæstelig, ja, saa befvæstelig, at i mange Tilfælde Fordelingen sikkert vil kræve lige saa store Udgifter — indirekte gennem Tidspilbe for Lodseierne og den megen Ueilighed for Kommunalbestyrelserne — ja, mere end selve Bedligholdelsen. Det er nemlig saaledes, at Bændfeligheden ved at finde, hvem der egentlig har Nytte af og Interesse i et Bændløbs gode Tilstand, er overordentlig stor, navnlig der hvor man skal drage den Grændse, at den Mand har Nytte af Bændløbet og den ikke. Der kommer et meget vanskeligt Punkt frem, der vil vække megen Misnøje, og denne Misnøje vil atter fremfalde,